

GGZ Klachtencommissie voor Noord-Holland-Noord

KLACHTNUMMER: 25.0510 VERVOLG

DE KLACHTENCOMMISSIE VOOR GGZ NOORD-HOLLAND-NOORD
HEEFT HET VOLGENDE OVERWOGEN EN GEOORDEELD OMTRENT DE OP [...] BINNENGEKOMEN KLACHT IN HET KADER
VAN DE WET VERPLICHTE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG (WVGZ) VAN:

A. [...]
verblijvende: B te C, GGZ Noord-Holland-Noord (hierna: de instelling)
hierna te noemen: klager

tegen

D.,
werkzaam als psychiater bij de instelling,
hierna te noemen: verweerder.

1 VERLOOP PROCEDURE

1.1 Behandeling van de klacht op [...]

Klager heeft op [...] een klacht ingediend, gericht tegen:

- a) de dwangbehandeling met gebruik van clozapine;
- b) de beperking van de bewegingsvrijheid vanwege wietgebruik;
- c) de kamerdoorzoeking op [...].

De klachtencommissie heeft de klacht op de zitting van [...] behandeld. De commissie heeft de beslissing op klachtonderdelen a en b aangehouden en verweerder tot [...] in de gelegenheid gesteld nadere inlichtingen te verstrekken. De commissie heeft klachtonderdeel c ongegrond verklaard.

1.2 Ingekomen stukken

- Verweerschrift, ontvangen op [...], met als bijlage een opsomming van de in het verleden door klager gebruikte medicatie;
- Verweerschrift, met bijgevoegd het beleid voor opbouw van vrijheden, ontvangen op [...].

1.3 Behandeling van de klacht op [...]

De behandeling van de klacht is voortgezet op de zitting van [...]. Aanwezig waren klager, bijgestaan door patiëntenvertrouwenspersoon E., alsmede verweerder en F. (mentor).

Op [...] is de beslissing telefonisch aan partijen medegedeeld.

2 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

2.1 Standpunt klager

a) Dwangbehandeling met gebruik van clozapine

In aanvulling op de klacht zoals geformuleerd in de uitspraak van de klachtencommissie van [...] heeft klager op [...] aangevoerd dat hij nu al maanden trouw de voorgeschreven clozapine inneemt, Klager werkt mee omdat hij anders de medicatie dagelijks per injectie krijgt toegediend en dat wil hij absoluut niet. Klager ervaart nog steeds zeer nare bijwerkingen en gaat ervan hallucineren. Het helpt hem niet; hij is niet psychotisch. Klager is bereid clozapine in een lagere dosering te blijven innemen, zolang hij maar weg kan uit de kliniek en bij G. kan wonen. Hij wil vanwege de bijwerkingen 150 mg in plaats van 350 mg. Bij het G. kan zijn medicatiespiegel worden gecontroleerd met bloedcontroles. Voor klager staat de verplichte inname van clozapine nog altijd gelijk [...]

b) Beperking van de bewegingsvrijheid

In aanvulling op de bezwaren zoals vermeld in de uitspraak van de klachtencommissie van [...] heeft klager op [...] aangevoerd dat hij nu een paar weken [...] is. Hij heeft de hele dag hoofdpijn. Klager zal [...] blijven gebruiken als hij vrijkomt uit de kliniek. Het leven is fijner als hij [...] gebruikt. [...] is voor hem het heilige kruid. Klager mag [...] a.s. twee keer één uur op onbegeleid verlof (fase 2) maar alleen als hij een negatieve [...] heeft. Klager zou nog liever op straat wonen dan langer in de kliniek blijven. Hij heeft in het verleden trauma's opgelopen op het terrein van de instelling. Ook bouwt hij schulden op door hier te verblijven, omdat zijn budget niet altijd toereikend is.

2.2 Standpunt verweerder

a) Dwangbehandeling met gebruik van clozapine

In aanvulling op het verweer, zoals verwoord in de uitspraak van de klachtencommissie van [...] heeft verweerder aangevoerd dat klager sinds de opbouw van clozapine rustiger, coöperatiever en minder angstig is. Klager houdt gesprekken langer vol. In het verleden zijn diverse andere antipsychotica voorgeschreven, maar zonder (voldoende) effect op de psychose. Verweerder verwijst daartoe naar de bijgevoegde opsomming, in antwoord op de door de klachtencommissie in de uitspraak van [...] gestelde vragen. Met clozapine is klager weliswaar niet psychosevrij, maar is bij herhaling wel sprake van een evident klinische verbetering.

b) Beperking van de bewegingsvrijheid

In aanvulling op het verweer, zoals opgenomen in de uitspraak van de klachtencommissie van [...] heeft verweerder aangevoerd dat er geen (begeleide) woonvorm is die de wensen van klager accepteert, gelet op de agressie in het verleden nadat klager zelfstandig stopte met de medicatie. [...] wordt bij het G. weliswaar gedoogd, maar klager komt niet in aanmerking voor een plek zolang hij zich verzet tegen het gebruik van clozapine en toezicht op de inname noodzakelijk is. Voor andere woonvormen is [...] reden tot weigering. Verweerder constateert dat er momenteel sprake is van een impasse. Men wil nog informeren of er een woonvorm bestaat waar [...] wordt gedoogd en waar streng toezicht op de inname van medicatie mogelijk is, maar op voorhand kent verweerder die niet. Als al zo'n woonvorm bestaat, zijn de plekken zeer schaars en kan het jaren duren voordat daar plaats is. Een alternatief is uitstroom via een tussenstap bij een van de grote appartementen van de kliniek. Als het klager lukt om in een open setting medicatietrouw te blijven, is een aanmelding bij G. wellicht kansrijker. Het stappenplan voor de opbouw van vrijheden is opgesteld om klager te bewegen richting een andere keuze omtrent zijn [...] en dus richting uitstroom uit de kliniek. Het [...] heeft een rol in de agitatie en achterdocht van klager en voedt zijn psychose. De verwachting is dat klager bij (langere) abstinentie van [...] minder geagiteerd en achterdochtig is, wat de samenwerking zou kunnen verbeteren en een (beter) gesprek over de noodzaak van clozapine mogelijk zou kunnen maken. Verweerder wil de situatie daarom nog zo'n [...] aankijken. De vraag of beperking van de bewegingsvrijheid doelmatig en/of proportioneel is, zou ook tegen die achtergrond beantwoord moeten worden. Verweerder kan klager niet dwingen voor altijd van [...] af te zien.

Verweerder is blij verrast te horen dat klager zich nu bereid toont clozapine te blijven innemen, zij het in een lagere dosering. Verweerder is bereid met klager in gesprek te gaan over de verlaging van de dosering in combinatie met een ander middel als bijvoorbeeld fluvoxamine. Wel moet dan worden gezien welke effecten dat heeft op de gezondheidssituatie van klager.

3 OVERWEGINGEN EN BEOORDELING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

Aan de orde is de vraag of de verlening van verplichte zorg in overeenstemming is met de criteria van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en (patiënt)veiligheid. De klachtencommissie overweegt op grond van de stukken en wat op de zittingen is besproken, als volgt.

a) Dwangbehandeling met gebruik van clozapine

Klager is gediagnosticeerd met een [...]. Uit de overgelegde medicatiegeschiedenis blijkt dat in het verleden gedurende lange(re) periodes, in verschillende doseringen en combinaties, diverse andere antipsychotische middelen aan klager zijn voorgeschreven, maar zonder (voldoende) effect op de psychose. Na instelling op clozapine wordt bij herhaling een evident klinische verbetering bij klager gezien. Dit maakt dat clozapine het meest effectief en het meest doelmatig is in het wegnemen van het ernstig nadeel. De commissie heeft oog voor de hevige bijwerkingen die klager stelt te ervaren maar is gelet op het voorgaande, ondanks het verzet

van klager tegen het middel, van oordeel dat dwangbehandeling met gebruik van clozapine noodzakelijk is. De klacht van klager is daarmee ongegrond. Wellicht is een verlaging van de dosering in combinatie met de toediening van fluvoxamine (ter verhoging van de clozapinespiegel) of een antipsychoticum, zoals ter zitting besproken, een reële mogelijkheid om de door klager ervaren bijwerkingen te verminderen en toch het gewenste effect te bereiken.

Beperking van bewegingsvrijheid

De commissie stelt vast dat klager inmiddels [...] is opgenomen in de instelling. Er is sprake van een impasse in de behandeling. Klager heeft twee wensen: geen clozapine en wel [...] Instellingen van begeleid wonen nemen klager echter niet op zolang hij blijft vasthouden aan die twee wensen. Dit maakt dat klager geen uitstroommogelijkheden heeft, terwijl hij geen dag langer in de instelling wil verblijven.

Het is de commissie duidelijk dat klager een diepgewortelde wens c.q. overtuiging heeft om [...] te gebruiken. Een realistische inschatting is dat klager door het beperken van zijn bewegingsvrijheid niet zal worden bewogen tot vrijwillige abstinentie op enig moment. In die zin is voortzetting van de vrijheidsbeperking niet doelmatig.

Echter, verweerder heeft toegelicht dat (langere) abstinentie de agitatie en het wantrouwen bij klager kan doen afnemen, wat de samenwerking zou kunnen verbeteren en een (beter) gesprek over de noodzaak van clozapine mogelijk zou kunnen maken. Klager heeft zich voor het eerst op de zitting van [...] bereid verklaard [...] te blijven innemen, zij het in een lagere dosering. Op de zitting is verweerder de mogelijkheid voorgelegd om clozapine in een lagere dosering voor te schrijven in combinatie met het antidepressivum fluvoxamine, dat gewoonlijk het effect heeft de [...] te verhogen. Verweerder heeft zich uitdrukkelijk bereid geuit die mogelijkheid – die in het verleden nog niet eerder is geprobeerd – met klager te bespreken.

De commissie overweegt dat vrijwillige inname van clozapine klager een kans biedt op toelating door het G., dat [...] gedooft maar klager niet aanneemt zolang hij zich verzet tegen de inname van clozapine. Een gesprek over de noodzaak van clozapine lijkt kansrijker als klager (langer) abstinēt blijft van [...]. De commissie is gelet hierop van oordeel dat voortzetting van de vrijheidsbeperking ter ontmoediging van het [...] van klager nu nog noodzakelijk, proportioneel en doelmatig is, maar slechts voor een korte periode, zo'n [...]. Die tijd kan worden benut om te bezien of abstinēt van [...] tot een verbetering in de samenwerking tussen klager en de behandelaars en tot een daadwerkelijke bereidheid bij klager tot inname van clozapine leidt. De klacht van klager is daarmee op dit moment ongegrond.

4 BESLISSING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

De klachtencommissie verklaart klachtonderdelen a en b **ongegrond**.

Aldus gedaan te C. op [...] verzonden op [...] Vastgesteld door de volgende commissie:

mr. Ph. Burgers (voorzitter), mr. L.S. Rietdijk (lid-jurist), drs. P. ten Holt (lid-psychiater) (leden), bijgestaan door N. van Stam (ambtelijk secretaris). Namens deze,

mr. Ph. Burgers
voorzitter.

DEZE UITSpraak WORDT TOEGEZONDEN AAN:

A., klager
E., patientenvertrouwenspersoon
H., advocaat
I., Geneesheer directeur
GGZ Noord-Holland-Noord (zorgaanbieder)
D., zorgverantwoordelijke
Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd